

ÉPÜLETEK, ÉPÜLETSZERKEZETEK KIMÉLETES KEZELÉSE

A kár megelőzésével is a szocializmust építjük!

A honvédség használatában sokmilliárd forint értékű ingatlan áll. Ezek kezelése, karbantartása egy maroknyi szakszervegatos személyzet feladata. Ezen szakszervegatos személyzet csak akkor tud megfelelni kötelezettségének, ha minden honvédegyén részéről öntudatos, bajtársi támogatásban részesül.

Gondoljuk meg, hogy a munkájából élő ember mindenkor viszonylag könnyebben tudja megszerezni élelmét, ruházatát, sőt lakberendezését is — mint például szerény családi házat. A honvédség keretén belül is az egy főre eső építési költség lényegesen meghaladja az egy főre eső ruházati, élelmezési, stb. költséget. Ebből következik, hogy minden öntudatos honvédegyénnek ezt a hatalmas népvagyonföltő gonddal kell kezelni, kímélni, óvni.

Sajnáattal állapíthatjuk meg, hogy ez a kötelesség még nincsen úgy tudatosítva, mint más honvédségi vagyontárgy megbecsülésének kötelezettsége. Még igen sokszor előfordul, hogy gondatlanságból, vétkes nemtörődömségből komoly károk keletkeznek az ingatlanon, vagy annak felszerelésében — mire úgy reagálnak egyes bajtársaink, hogy: „azért van épületkezelő, csináltassa meg”.

Az épületek és felszerelések általában hosszúéletűek, de nem örökéletűek. A köztudatban úgy szerepelnek az épületek, hogy azok élettartama általában és kerekben mintegy 100 év. Ez vonatkozhatik a falakra és egyéb szilárd szerkezetekre, de a kényesebb „lágyrészek” fapadlók, ajtók, ablakok, víz, villany, stb. szerelések, tetőzet, bádogosmunkák, stb. élettartama fenti számnak egynegyede, felé, vagyis a befektetett tőke átlag 50 év alatt elenyésszik. Ha az épület szemlátomást áll is, abba már annyi megújítási költséget kell befektetni, cserék, javítások alakjában, hogy úgyszólván újra befektetésre kerül (részletekben) — az építési-költség.

Vagyis az idő vasfoga évenként mintegy 2 százalékot kéri elhetetlenül elmozsol az ingatlanból. A kíméletes használat, lekiismeretes kezelés ezt a folyamatot fékezni tudja — a lelkiismeretlenség és közöny, vagy éppen vétkes szándék ezt a folyamatot erősen meg tudja gyorsítani.

Ha pl. egy közepes épületgondnokság (épületkezelőség) kezelésére 3—4 lak tanya van bízva, melyeknek építési értéke mondjuk kerek számban 50 millió forint és ezen értéknek romlása felszínes, lelkiismeretlen kezelés folytán csak 1%-kal meggyorsul, akkor egy év alatt félmillió forintot herdálunk el úgy, hogy azt látszólag észre sem venni és látszólag senki sem felelős azért.

Ez a helyzet ma még elég gyakran mondható és naivitás volna ezt letagadni, vagy egyszerű „mulasztásnak”, — „szakértelem hiányának” tekinteni. Kétségen kívül az ellenség keze van a dolgan. Ama belső ellenség keze, mely raffiniáltan, ott igyekezett ártani, ahol a „közöny” és „a kisebb mulasztás” a legnagyobb anyagi károkat képes okozni népgazdaságunknak. Maga az a tény, hogy elszabotálták az épületgondnoki szakszemélyzet utánpótlását és a meglévő épületgondnoki személyzet továbbképzését, nagy kárt okozott, — és fokozott mértékben megkívánja, hogy addig is, amíg a megfelelő személyzet kiképezhető, illetve szolgálatba állítható, minden csapat és szerv parancsnoksága helytálló és szívügyének tekintse az épületek, felszerelések alakjában használatban álló népvagyon kímélését.

Számoljuk fel az építési szolgálattal szemben megnyilvánult — oly gyakran jogos bírálatot és bizalmatlanságot. Ma már más vezetés alatt áll az építési szolgálat. Az építés hosszabb lejáratú ténykedés és a múlt bűneit nem lehet egyik napról a másikra megneemtörténtté tenni, de igyekezzünk közösen és kölcsönösen kijavítani a hibákat.

Konkréten egy példával kívánjuk ezt megvilágítani: Egy törzsepületben a parancsnok bajtársnak az volt a követelménye, hogy az ajtókat, ablakokat mázoljuk, lakkozzuk át fehérre. Az ellenvetéssel szemben visszavágott, hogy nekünk biztos tudomása van arról, mennyi mulasztás és visszaélés történt az építkezés körül, miért nem ott igyekeztek takarékoskodni. Bár a parancsnok bajtársnak az utóbbiak tekintetében sajnós igaza volt, mégis a helyes álláspont az volna, hogy az elkövetett mulasztások és visszaélések kárát ne tetézzük olyan fényűző kiadás-sal, melyre az ajtók, ablakok tartósságának emelése céljából semmi szükség nincs.

Általában a hibák és mulasztások 3 csoportba sorolhatók:

1. Gondatlanságból, előrelátás hiányából okozott károk.

2. Szaktudás hiányából okozott károk.

3. Pazarlással, kényelmi berendezkedésekkel és túlzott követelményekkel okozott károk.

Az első csoportba sorolhatók a gondatlanságból okozott törések, (üveg, szerelvények, kulcsok, stb.), dugulások (főleg a W. C.- és konyhán) a kisebb hibák, hiányok kijavításának elmulasztásából keletkező nagyobb károk, fagyveszély megelőzésének elmulasztása stb.

Konkrét példák: Egy vidéki városban közepes erősségű viharos szél vonta keresztül. Egyetlen laktanyában lényegesen több ablaküveg tört be, mint az egész városban. A laktanyán belül alakult bizottság becsatlolta a meteorológiai intézet hivatalos igazolását és megállapította, hogy senkit sem terhel felelősség, mert „a kárt a vihar okozta”. Valójában a kárt gondatlanság okozta, mert a foglalkozásra kivonult legénység nyitvahagyott ablakait senki nem csukta be a vihar keletkezésekor s így az ablikszárnyakat a vihar ki-be csapkodta. Ez előrelátással, az ügyletes szolgálat részéről, elkerülhető lett volna.

Előfordult, hogy a sorbakapcsolt W. C.-k közül egyik-másik állandóan eldugult. Többszörös falbontással kellett a dugulást megszüntetni. A csatornából vödörszámra került elő csont, ökölnyi kenyérdarabok és nagy darab kemény papírok.

Egyik konyhán állandó volt a panasz, hogy szakszerűtlen a csatornázás, állandóan eldugul és így a konyhaszemélyzet gyakran tócsában topog. Öntevékenyen úgy igyekeztek segíteni a dolgon, hogy a csatorna-tönköt egy vasrúddal erőteljesen dögönyözték, aminek az lett a következménye, hogy a tönk alatt húzódó ivdarabot átlukasztották és így most már nem volt akadály a lefolyásnak — a pincébe. A vizsgálat a pincében hata mas mosléktölcsőt talált, benne úszkáló mázsányi ételmaradékkal, — a renitenskedő csatornában pedig rengeteg beleszorult makarónit és egyéb ragacsos, dugulásra hajlamos ételmaradékot.

Egy laktanyában rövid idő alatt több mint 200 kulcs veszett el, vagy tört el, az épületgondnokot tették felelőssé, hogy ezt 24 óra alatt pótolja, mert éberségi szempontból nem tűrhető ez az állapot, — de senki nem kutatta, hogy ki a felelős a kulcsok elvesztéséért, kivéve az épületgondnok, akinek ilyen irányú clóterjesztését viszont semmibe vették.

Sajnos még sok helyütt fennáll az a visszás helyzet, hogy a lelkiismeretes épületkezelő közeget tekintik „rossz épületkezelőnek”, viszont a tulajdonképpen rossz épületkezelőt „jó épületkezelőnek”, mert megalkuvó és résztvesz a mulasztások elkenésében.

A kisebb tetőfedési, esőcsatorna és hasonló fogyatékoságok elhanyagolása nagyobb károkat okoz, mert a beázás, faszervezetek rothadása, gombásodása, zárlatok keletkezése a villanyvezetékben hatványozott kárral jelentkezik.

A szaktudás hiánya párosul a gondatlansággal, mikor pl. két hét alatt 3 szivattyútort égetnek el egy laktanyában.

Igen gyakori eset, hogy a fagy beállta előtt nem ürítik le a vízvezetékeket, csak akkor próbálkoztak ezzel, mikor már a vezetékben valahol jégdugó keletkezett, mely megakadályozza a víz kifolyását, — az így keletkezett anyagi kár egy konkrét esetben közel 20.000 Ft.-ot tett ki. Nem szólva a csapat életét zavaró vízhiányról.

A pazarlásnak speciális és igen költséges, gyakori esete a következő: Ha egy ingatlanba új alakulat költözik, rendszerint megkezdődik a fűrés-faragás, bontás, falazás. Egyáltalán nem ritka eset, hogy az alakulat rövidesen tovább vonul és az újonnan beszállásoltak részéről kezdődik minden előlről. A tegnap befalazott ajtót kibontják, a lebontott válaszfalat félméterrel odébb újból felfalazzák, azonnal újra festenek, mázolnak, meszelnek, villanszerelnek, padlóznak, stb. stb.

Súlyos milliók folynak el így, — noha az összefűrt faragott épületek sem a honvédség, sem a népgazdaság szempontjából nem érnek egy fillérrel sem többet, — sőt!

A pazarláshoz sorolhatók még az időszerűtlen fényűzési, kényelmi berendezések, úgymint: csempézés redőnyök, falak olajmázolása, meglévő kifogástalan állapotban lévő mázolásnak fehérre, vagy más tetszetősebb színűre való átmázolása, lakkozása, noha ezekre a szuk anyagkeresztmetszet miatt szigorú tilalmi rendelet áll fenn.

Ajtó és bútor kárpitozás, függöny és szőnyeg mánia (konkrét eset: felterjesztésben sürgősen kéri I drb osztályvezetői szőnyeg kiutalását, mert enélkül nem tudja feladatát ellátni?) Gyakori eset, hogy bútortárgyakon 30—40 Ft költséghatárú javítani való van. Ezt egybekapcsolják az egész bútordarab átdolgozásával, pl. új, tetszetősebb fedlap készítés, az egésznek átpolíturozása, melynek során 3—400 Ft-os költség keletkezik, szóval mintegy a tízszerese a jognyitó munkának, ami mondjuk egy ajtólap leszakadása, egy oldal betétlap megrepedése, vagy hasonló volt.

Beszerzéseket önkényesen, szabálytalanul, elkésve, kapkodva, drágán, verseny és körültekintés nélkül eszközölnék. Egyetlen példával utalunk a rikoltó ellenétre: 1 db. egyszárnyú ajtó elé készített vasrács 3 különböző helyen a következő áreltéréseket mutatta: 450 Ft, 680 Ft, 1.000 Ft.

El kell ismerni, hogy igen sok bajtárs nemcsak mentes a fent felsorolt hibáktól, hanem kellő előrelátással, jól értelmezett öntevékenységgel, zaj nélkül, úgyszólván filléres eszközökkel nagyobb károsodástól óvja meg a dolgozó népet.

Gondolkozzunk egy kicsit. Túnyomórészt a munkapad mellől, az építőállványról, a bányából, vagy az ekeszarva mellől kerültünk a honvédséghez. Akik továbbra is a munkapad mellett, az építőállványon, a bányában, vagy ekeszarva mellett teljesítik kötelességüket — olyan bőségesen, olyan szeretettel és féltő gonddal látnak el bennünket, hogy ezzel a gondoskodással szemben mi sem maradhatunk közönyösek és a legkisebb ablakgombot sem tekintjük csakaszalmájának.

Gondatlanságból okozott károknál, pazarlásnál, ne paragrafusokra, hiteltrükkökre gondoljunk, hanem az elfecsérelt anyagra, munkaórákra, munkásverejtékre.

Szakítani kell azzal a felfogással, hogy van épületkarbantartási hitel, van épületkezelő szakszolgálat, azonnal javítsa ki a hibákat, de ugyanakkor nem helyezzünk súlyt a hibák okozóinak megállapítására, felelősségrevonására és a kár megelőzésére.

A legravuroszabb helyreállítás sem vetekszik egy jó kár-megelőzéssel.

Egy év alatt többszáz panasz, felterjesztés érkezik különböző hibák, hiányok miatt, melyeket az épületgondnokság egyáltalán nem, vagy nem kellő időben küszöböl ki, — de egyetlen olyan jelentés sem érkezett, hogy helyileg felelőssé tettek volna valakit a kár okozásáért, holott ezeknek háromnegyed része gondatlanságból, vétkes mulasztásból keletkezett.

Az épületkarbantartási hitelt szigorúan és kizárólag épület karbantartásra kell fordítani. Sorozatos ellenőrzéssel és visszamenőlegesen meg fogjuk állapítani,

hogy hol fordították azt más célra, rendszerint dekorálásra, vagy egyébként tilos, luxus igényekre. Ugyanígy az épületkezelő szakszemélyzetet az ingatlanok karbantartásával kell foglalkoztatni, nem pedig — mint igen gyakori eset — alárendelt feladatát egyáltalán nem képező munkára. Ilvenek pl. érkező anyagok befuvarozása, szalmazsákok megtömése, stb. (megtörtént esetek).

Az eredeti rendeltetésére fordított karbantartási hitel és eredeti hivatásának élő épületkezelő személyzet együttesen van hivatva az előjáróban említett nagy anyagi veszteségeket elhárítani és az alakulatok életét zavaró ingatlan hiányosságokat kiküszöbölni.

Végül, de nem utolsó sorban felhívjuk a bajtársak figyelmét az oly aktuális szénproblémára! Magunk részéről háromféleképpen tudjuk és vagyunk kötelesek támogatni bányászaink hősi küzdelmét:

1. Észszerű fűtéssel; kerüljük a meggondolás nélküli, nagy pazarlással járó állandó fűtést, mely sokszor nincs tekintettel a külső hőmérsékletre. A helyiségekben, rendeltetésük szerint 15—18 °-os melegséggel elégedjünk meg. Nem állandóan használt helyiségekben szakaszosan lütsünk.

2. Helyezzük karba a hiányos, törött, szimpla üvegezésű elvetemedett ajtókat, ablakokat, — ne fűtsük az utcát!

3. Szakszerűen kezeljük a szénkészletet, hogy minimálisra csökkentjük az elporlást és ügyeljünk arra, hogy ne rakjunk elporosodott, vagy egész apró morzsaszemet a tüztérre, mert az keresztül hullik a rostélyon és a hamuba keveredve kárbavész. Ez ellen a szén kirostálásával védekezzünk. Kisebb mennyiség esetén megnedvesítve és papírba csomagolva rakható a tüzre, mikor az jól elég, — nagyobb mennyiség esetén jelentsük, hogy az illetékes szervek az elszállításról gondoskodni tudjanak, mert az ilyen por, morzsaszén briketgyártásra, vagy egyéb célra még felhasználható.

BERTA FERENC

hadnagy

HOGYAN KÉPEZZÜK ALOSZTÁLY SZOLGÁLATVEZETŐINKET ANYAGISMERETRE, KEZELÉSRE ÉS KARBANTARTÁSRA

Nem túlzás az a megállapítás, hogy az alosztály szolgálatvezető az alosztályparancsnok jobbkeze. Ahhoz, hogy a szolgálatvezető az alosztályparancsnoknak valóban a jobbkeze legyen, képezzük is ki annyira, hogy bármilyen körülmények között is, távollétében helyettesíteni tudja az alosztályparancsnokot.

Néphadseregünk fejlődése megköveteli, hogy a tiszthelyetteseken kívül tisztet, esetleg honvédet osszunk be a felelős és igen széleskörű beosztásba. Hogy e felelősségteljes beosztásban meg tudják állni becsülettel a helyüket, törődjünk velük és fordítsunk gondot a továbbképzésükre.

Gyakran hallunk olyan kijelentéseket a fiatal szolgálatvezetőktől, hogy még ezt nem tudom, még ezt sem láttam, nem hallottam stb.

A szolgálatvezetők munkáját sokan leértékelik. Pedig a dolgozó népünk által kezünkbe adott sok-sok verejtékes munka árán előállított anyag, felszerelés nagyrészt éppen a szolgálatvezető ápolja, javítja. Az anyag élettartamának idejét is így a szolgálatvezető szabja meg.